

**Logopediepraktijk
Het Praathuis
Roelien van Halsema
Mirjam Hermans
Kim Ruiter
Marieke Luten**

Informatiebrochure 'Afwijkend monddedrag'

M.A. Altink, W.J.J. Tieben, E.E. Witteveen, G.I. van Woerden; P. Helderop, T. Muns-Wilmink, Drs. B.P.M. Verlinden © 2007

Het beroep logopedie

De logopedist is een paramedicus. Logopedisten signaleren, onderzoeken, diagnosticeren en behandelen stoornissen op de volgende gebieden: stem, spraak, taal, gehoor, eten en drinken. Daarnaast voert de logopedist ook preventieve werkzaamheden uit.

Uitleg afwijkend monddedrag

Bij afwijkend monddedrag zijn de spieren in het mondgebied niet in evenwicht, wat kan leiden tot afwijkende kaak- en/of gebitsstanden. Onder afwijkend monddedrag verstaan we de volgende stoornissen:

- duim- en vingerzuigen en ander zuiggedrag, zoals spenen;
- open monddedrag;
- habitueel mondademen;
- afwijkend slikken;
- afwijkende tongligging in rust;
- foutieve lipgewoonten, zoals liplikken en lipzuigen;
- afwijkend kauwen;
- nagelbijten.

Signaleren afwijkend monddedrag

Het is wenselijk om vanaf driejarige leeftijd gedurende elke (half)jaarlijkse controle bij uw tandarts, afwijkend monddedrag na te laten gaan bij uw kind. Ook in de periode wanneer uw kind een beugel draagt, blijft het noodzakelijk om afwijkend monddedrag te controleren.

Dit is het geval als:

- Het kind duimt, speent of zuigt op de vingers.
- Het kind bijt op de nagels of op een ander voorwerp.
- Het kind heeft regelmatig de mond open en/of ademt door de mond.
- Het kind heeft een afwijkende tongpositie in rust of tijdens slikken.
- Het kind spreekt klanken foutief uit; met de tong tegen of tussen de tanden.

Wat kunt u doen?

Wanneer uw kind ook een afwijking heeft in de gebitsstand, is er een grote kans dat er sprake is van afwijkend monddedrag. De spieren van de lippen en tong hebben namelijk grote invloed op de stand van de tanden en kiezen en op de groei van tanden en kiezen!

Vraag aan uw tandarts wat u zou kunnen doen om de afwijkende gewoontes af te leren. Wanneer het probleem tijdens het volgende consult nog aanwezig is, kunt u contact zoeken met een logopedist.

Wanneer uw kind in aanmerking komt voor een beugel: Probeer bij een afwijkende kaak- en/of gebitsstand in combinatie met afwijkend monddedrag *uiterlijk* een jaar tot een half jaar voor aanvang van de beugel naar de logopedist te gaan. Door het op tijd signaleren en corrigeren van afwijkend monddedrag, kan de ernst van de afwijking verminderd worden en is de kans op weer opnieuw scheef gaan staan na het beugelgebruik aanzienlijk kleiner.

Wanneer er nog geen sprake is van een afwijkende kaak- en/of gebitsstand, maar u wel afwijkend

monddrag vermoed, neem dan contact op met de logopedist om (grotere) afwijkingen te voorkomen.

Over het algemeen worden bij kinderen tussen de vijf en acht jaar, afhankelijk van een aantal factoren, de beste logopedische therapieresultaten bereikt. Open monddrag en een afwijkende tongligging kunnen over het algemeen eerder behandeld worden dan afwijkend slikgedrag en incorrect articuleren. Bij het behandelen van afwijkend slikgedrag en incorrect articuleren wordt namelijk meer beroep gedaan op de zelfreflectie van de cliënt.

Het belang van de samenwerking tussen tandartsen en logopedisten

De zorg voor de cliënt staat centraal. Door een goede samenwerking tussen tandartsen en logopedisten kan de zorg voor de cliënt zo efficiënt en effectief mogelijk verlopen.

Bij een open beet ten gevolge van afwijkend monddrag, is er wanneer alleen orthodontie wordt toegepast, 39% kans op weer opnieuw scheefgroei van de tanden!. Door samen te werken met de logopedist wordt deze kans op terugval verkleind.

Wat u van de logopedist kunt verwachten bij de samenwerking

De logopedist tracht de behandeling van afwijkend monddrag binnen een tijdsbestek van tien tot twintig behandelingen af te ronden.

U mag van de logopedist verwachten dat zij een verslag stuurt naar uw tandarts wanneer deze heeft verwezen.